

el davantal de pere calders *Fer l'orni*

Els màxims governants de la República Popular de la Xina van felicitar efusivament el 27è cos d'exèrcit, per la rapidesa i l'eficàcia amb què van reprimir la revolta dels estudiants de Pequín. El 27è cos d'exèrcit xinès el formen 35.000 homes, dotats amb armament modern i poderosos vehicles blindats, de manera que si no s'hi posa passió partidista és molt difícil de considerar una gesta militar l'atac contra ciutadans inermes. El concepte de força bruta, amb totes les seves connotacions desagradables, acut inevitablement a la memòria.

Vivim una època de canvis profunds, en la qual oficis i professions desapareixen o s'han de transformar en profunditat si es proposen de perdurar. La paradoxa de grans Estats amb un imponent potencial bèl·lic que han sofert humiliacions difícils d'explicar ens omple, encara avui, d'estupor. Els Estats Units a Vietnam i la Unió Soviètica a l'Afganistan van patir uns fracassos que els han deixat ferides obertes. El cas de l'Argentina, amb un exèrcit capaç —de sobres, es diria— per tenir el país subjecte, és exemplar. En enfrontar-se amb Anglaterra, que ocupa colonialment una part de la seva àrea geogràfica, fou

derrotada d'una manera espectacular, tot i que la flota anglesa va necessitar tres setmanes per traslladar els seus efectius fins a les illes en litigi. Va donar temps a veure venir, a cavar trinxeres i preparar defenses, a tenir a punt l'apartat guerrer indispensable per quedar mínimament bé. Per torna, fou una aventura en la qual Anglaterra tampoc no es va cobrir de glòria, perquè els habitants de les Malvines (part directament interessada) van quedar tal com estaven. O sigui més aviat malament, amb la sensació que si els uns i els altres haguessin destinat el que van despendre en l'episodi marcial a millorar-los les condicions de vida, ells sí que hi haurien sortit guanyant.

El tema de les despeses mundials en armament preocupa cada vegada més. Però encara no se'n pot parlar a fons ni a tot arreu, a desgrat que poca gent hi ha que no en pagui les conseqüències, en efectiu o en privacions que es podrien evitar amb un repartiment més sensat dels recursos. És una qüestió delicada que provoca perillous enfadaments. Per què? Es dona al concepte de defensa un valor gairebé intocable, sagrat, tot i que cada cop hi ha més gent que es pregunta de qui ens hem de defensar, on és l'enemic que ens amenaça. És una pregunta que es deuen haver fet sovint els països sotmesos a règims dictatorials que sofreixen l'agressió d'aquells cridats teòricament a

protegir-los. És una interrogació que també es deuen formular el sobrevivents de la matança de Pequín, ja que no ho poden fer els centenars de morts obligats a callar per sempre.

La fabricació de material de guerra origina un comerç tenebrós, on a vegades s'hi barregen noms també involucrats en el tràfic de drogues. Però això darrer commou d'una manera més immediata les consciències delicades, molt atentes a conservar les aparences. Amb l'altra mercaderia, la bèl·lica, passa que règims democràtics que es declaren defensors acèrrims de la pau i dels drets de l'home fabriquen armes i les venen a països que en fan un mal ús. Però els bons se'n renten les mans, amb operacions que es realitzen una mica —o molt— de sotamà, com si es tractés d'una xacra necessària, que no permet enorgullir-se'n gaire, però que tenen la immortal excusa que el negoci és el negoci.

Pere Calders